

Giorgi Kekelidze

MOEDER EN ILIA

Titel: Moeder en Ilia
Auteur: Giorgi Kekelidze

Vertaling: Artchil Djavakhadze
Redactie: Natia Arabuli

Omslagillustratie © **Sports Media Holding LLC**
Gebruikt onder licentie.

Uitgever Nederland:
Uitgeverij U2pi BV, Den Haag
Website uitgever: www.jouwboek.nl
ISBN: 978 94 9343 728 9
NUR: 302

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Het bekend worden van de oorlog. Soechoemi. Augustus...	5
Kindertijd. Jeugd.....	9
Dranda. December.....	12
Dranda. Tbilisi. Dranda	16
Het einde van de oorlog. Vertrekken	21
De Bergpas van Tsjuberi. Via Dolorosa	27
Monologen van Tsjuberi	33
Wegverhaal nr. 1	34
Wegverhaal nr. 2	40
Wegverhaal nr. 3	42
Wegverhaal nr. 4	43
Wegverhaal nr. 5	45
Wegverhaal nr. 6	49
Wegverhaal nr. 7	50
Wegverhaal nr. 8	55
Wegverhaal nr. 9	58
Wegverhaal nr. 10	61
Wegverhaal nr. 11	63
Wegverhaal nr. 12	65
Wegverhaal nr. 13	67

Wegverhaal nr. 14	71
Wegverhaal nr. 15	73
Dartsjeli – Tsaisji – Senaki.....	74
Roestavi	78
Halle.....	86
Halle – Roestavi	96
Roestavi. Aankomst.....	102
Roestavi. Het begin van een nieuw leven.....	105
Tweede vertrek.....	110
Spanje. Alicante	113
Roestavi. Kinderen	119
Clement-club.....	128
UFC.....	133
Het voordeel van Ilia Topuria.....	136
De weg.....	139
Kroon.....	142
***.....	147

Het bekend worden van de oorlog. Soechoemi. Augustus.

Als iemand zich de echte Soechoemi herinnert, was er geen briesje in Soechoemi, de stad zelf briepte, de hele stad. Er briepten huizen, balkons, en mensen op balkons en straten, en mensen op straat en de gedachten van mensen briepten ook, in de gedachten briepten zeilen, en zeilen briepten op de zee en de zee leek te briesen en toen de zee briepte - dit was Soechoemi.

Het was 14 augustus 1992. Er zijn van die data die één keer komen en nooit meer uit je geheugen gaan. Er zijn van die data die altijd blijven hangen. Deze is 14 augustus, het blijft altijd hangen. De geur van die koffie blijft de hele tijd hangen, omdat de burens toen bij elkaar kwamen voor koffie en de koffie kookte. De Soechoemse koffie. Het koffiedrinken was in Abchazië een groots en heilig ritueel. Gedachten, verdriet en vreugde veranderden daar.

Inga Bendeliani, een van de hoofdpersonen uit ons boek, ontmoette - met de éénjarige Anna in haar armen en Mariam in haar buik - een buurvrouw. Ze zei geen gedag tegen haar buurvrouw. Ze kwam de kamer binnen, keek naar de vloer en zei: De oorlog is begonnen!

Oorlog? - riep Inga uit. Oorlog! - antwoordde de buurvrouw. Ongeveer vijf minuten lang lachte Inga luid en nerveus.

En toen leek alles stil en bevroren.

Er werden huizen bevroren, balkons bevroren en mensen op de balkons, en straten en mensen in de straten en gedachten van mensen bevroren ook, en in gedachten zeilen en zeilen op de zee en de zee bevroor ook. En toen de zee bevroor, was het niet langer Soechoemi.

Inga ging de straat op. De straat lag als een slapende rivier. Het heette een straat en het leidde nergens heen. Buren - Georgiërs, Abchaziërs, Grieken, Oekraïners, Armeniërs, Russen - stonden op straat en keken elkaar aan en vroegen niets. Ze vroegen het niet omdat ze het antwoord wisten en bang waren voor dit antwoord. Mensen zijn zo: soms zijn ze bang om het antwoord hardop te zeggen en weten ze het alleen in hun hart. Alsof het ze machteloos maakt en niet uitkomt. En nog meer, als iemand de dood in zijn hart kent, blijft deze persoon stil.

Ja, de oorlog is begonnen. Russische oorlog, waarin Georgiërs en Abchaziërs met elkaar vochten. Zo begon een vreemde en wederzijds niet te winnen oorlog, en de oorlog zei dat vrede een vreemd woord is in de woordenschat van het menselijk denken, en dat angst voortaan je ontbijt, lunch en diner is. Wen aan angst. Wat oorlog ook zegt, het woord van oorlog is de wet.

Het was ook vreemd dat sommige Abchaziërs aanvankelijk, toen de mobilisatie werd aangekondigd, niet konden begrijpen naar welk punt ze heen moesten gaan, daar of hier - in het Georgisch. Ze begrepen het niet, omdat ze waarschijnlijk niet begrepen hoe een oorlog kan

beginnen, met een vriend, met wie je aan dezelfde tafel zit, dan opstaan, zich omdraaien, weggaan en als een kogel naar die kamer terugkeren. Maar het was nog vreemder dat ze de sleutels van hun eigen huis aan de Georgiërs achterlieten, en voordat Soechoemi viel, zorgden de Georgiërs voor deze huizen, beschermden ze en lieten ze zelfs luchten. Ja, het is vreemd, maar deze achtergelaten sleutels kunnen ook worden gebruikt als sleutels van de afgesloten kamer, waar we van ver ronddwalen en we zouden het niet durven om naar binnen te gaan, aangezien het kwaad van vele kilometers verderop, het afgesloten heeft. De kamer waar we elkaar moeten vinden en bij elkaar moeten terugkeren. Niemand weet het.

Inga's echtgenoot en broer gingen ten strijde. Giorgi Tlashadze en Emzar Bendeliani. Emzar is slechts 19 jaar oud. Het zal snel voorbij zijn! - zeiden de burens. Burens hebben gelogen, maar soms zijn leugens noodzakelijk. Noodzakelijke leugens houden de hoop levend. De hoop leefde nog. Inga's vader Juza ging eten halen en toen hij terugkwam zei hij:

“Ik heb vandaag geen brood kunnen vinden, maar ze planten nog steeds bloemen in de stad!”

En als ze aan het planten waren, was dat de hoop. Je kunt hongerig zijn en wachten op de dood, maar als je bloemen plant kan je de dood bedriegen.

En op een dag kwam de vader terug en zei:

“Ik heb vandaag brood verdiend, maar in de stad planten ze geen bloemen meer. Laten we naar Dranda¹ gaan!”

¹ Dranda is een dorp in de gemeente Gulripsji van de Autonome Republiek Abchazië, Georgië.

Kindertijd. Jeugd

Als je destijds deze onbegrijpelijke wereld in Abchazië bezocht, betekende dat nog niet dat je op aarde verscheen. Omdat we weten dat mensen vroeger en nu op verschillende manieren worden geboren - je bent gelukkig geboren in Abchazië. Het zou zelfs een soort straf van het lot kunnen zijn - levenslang en zonder beroep. De kindertijd is tenslotte een tijd van redeloze vreugde en die heb je, maar de Abchazische vreugde had een reden en, wat verrassend is, deze werd veel groter in omvang - daarom was er een kindertijd en was er een kindertijd in Abchazië - steeds aangenamer.

En wordt ook gezegd dat je gelukkig stierf in Abchazië, omdat de hemel daar alleen het pad naar de hemel betekende - niets anders.

Het is even duidelijk dat iemand op het eerste gezicht een andere persoon als een vreemde ziet. Hij ziet hem en heeft dan twee belangrijke mogelijkheden: ofwel om hem zoals zichzelf te maken, ofwel om hem weg te jagen.

Misschien is dit de geschiedenis van de mensheid - het verhaal van assimilatie en verdrijving. De andere stap is zeldzaam, omdat het moeilijk is om je een vreemde eigen te maken. Het is moeilijk om dat te proberen. In Abchazië gebeurde dit zonder moeite: Georgiërs, Abchaziërs, Armeniërs, Grieken, Oekraïners, Esten en Russen woonden samen. Zij leefden zo dat ze van elkaar hielden.

Misschien is daar waar de zee en de bergen zo vriendelijk zijn dat één voet van de berg in de zee staat en één op het land, geen ongelooflijke liefde.

Inga werd geboren op 7 maart 1971 in het dorp Dranda. Vader stierf toen zij nog klein was. Zij had een broer die twee jaar jonger was. Grootmoeders, grootvaders, bijna alle familieleden woonden daar. Inga en haar broer groeiden op in Soechoemi. Ze woonden op de Vrijheid Avenue in deze stad, waar het ochtendontbijt op het balkon een ritueel van een andere macht was, met de geur van de zee en een zacht briesje. Haar adoptievader is Juza Kereselidze, een absoluut geweldig persoon die nauwelijks adoptievader kan worden genoemd, en we noemen hem ook wel vader, omdat Inga zelf God dankt voor de beste vader op aarde. Ze was 14 jaar oud toen de zus van haar dromen, Salome, werd geboren. En het leven begon als een speciaal geschreven goed sprookje. Moe van het aangename leven in Soechoemi en het lawaai van de stad, namen ze de kinderen mee naar het landhuis in Dranda, waar al hun familieleden in de buurt waren.

Na het afronden van school studeerde Inga aan het Medische College van Soechoemi. In het voorjaar van 1990 ontmoette ze haar toekomstige echtgenoot, Giorgi Tlashadze, en ze trouwden al snel. We moeten ook zeggen dat Giorgi's moeder van Ossetische afkomst is - Zaira Bestaeva. Ze woonden in het dorp Chidistavi, vlakbij Gori. Rusland is daar ook met zijn eigen laarzen gekomen. En waar Rusland ook is, overal is bloed en overal prikkeldraad. En Rusland lachte waarschijnlijk niet dat

alles zo goed was voor Inga, en zelfs haar stoutste dromen overtrof. Op 20 februari 1991 werd het eerste kind, Anna, geboren. Inga voltooide haar studie en ging werken op de psycho-neurologische afdeling van een psychiatrisch ziekenhuis. Al snel verwachtte ze haar tweede kind. En ze dacht dat het leven alleen maar gelukkig is, en dat al het andere dat slecht is, opgesloten zit in oude en verzonnen verhalen en dat zij er niets mee te maken heeft.

Dat dacht ze totdat de oorlog begon. En ze plantten geen bloemen meer. En ze gingen naar Dranda.

Dranda. December

Er is een kathedraal van de Maagd Maria in Dranda. En als er een tempel van de Maagd Maria in Dranda is, zelfs als iemand geen gelovige is, wordt die tempel zijn geloof. Deze tempel staat er sinds de 6e eeuw en staat er nog steeds, maar als je het gebed van een persoon beperkt dan beperk je meer dan het leven van hem, en niet alleen de persoon zou op dit moment verdrietig moeten zijn - ik denk dat de tempel ook verdrietig wordt. Vandaag kunnen jij en ik niet naar Dranda gaan. Zo is oorlog. Dit dwingt ons tot zulke grenzen. Zinloos en hopeloos.

Dranda is slechts een gedachte verwijderd van Soechoemi. Een dorp omringd door transparant groen. In Dranda ruik je zowel de zee als de bergen. Misschien bakten ze daar daarom wel het lekkerste brood.

Inga ging naar Dranda, zwanger en met een klein kind. Het oorlogsgeluid bereikte Dranda gemakkelijk, maar het was nog steeds maar een geluid. Inga's adoptievader, Juza Kereselidze, woonde in Dranda, en moeder - Sveta Dgebuadze, en zus - Salome Kereselidze, 6 jaar oud. Ze zou dat jaar naar school moeten gaan. Maar waar was de school? Er was alleen maar angst en verwachting.

De kalender herhaalde de dagen als uit het hoofd. Dagen van wachten leken op elkaar. Inga ging zitten en wachtte. Op iets slechts? Goeds? Op dit moment kun je nauwelijks een gevoel noemen. Lamplicht. Flits van explosies.

De zon met vervaagde ogen. Bevroren maan. Woordeloos gesprek. Brandhout. Oven. Brandhout. Brandhout. Oven. Bed. Deken. Breien. Vergrote buik. Het kind. Wachten op een kind. De oorlog. De dood. Wachten op de dood. Wachten. Wachten. Wachten. December.

Ja. December. 5 december 1992. Giorgi keerde terug naar huis. Het wachten was op Inga's gezicht te lezen. Giorgi reageerde op deze verwachting: "Alles zal snel eindigen!" "Alles? Wat alles?" vroeg Inga zachtjes. Giorgi glimlachte: "Het wordt koud. Breng me je gebreide sokken." Giorgi pakte de sokken en vertrok.

Het was erg koud. Inga ging naar bed. Zij trok de deken tot haar ogen, en terwijl de vlam van de kachel aan het plafond met schaduwen danste, vroeg zij aan die schaduwen: "Wat is alles?" Toen ging het vuur uit. En de schaduwen vielen in slaap. Inga keek in de duisternis. De duisternis was stil. Ze was stil. En plotseling doorboorde een stem deze duisternis. De stem was als een bliksemflits. Er werd de gedoemde kreet van een vrouw gehoord. Inga sprong op en rende op blote voeten. Er waren al mensen op straat, er was ook een buurvrouw op straat die op de hoogte werd gebracht van het overlijden van haar broer. Inga omarmde haar en ging op de grond zitten. Ga weg! - zei de vrouw wiens broer werd vermoord: - Ga weg! Je bent zwanger en wordt verkouden!

Inga keerde terug en stapte in bed. Toen kwam vader terug. En als laatste de moeder. Inga lag en keek naar de duisternis. En dan - alsof iemand op de duisternis klopte.

Zenuwachtig. Koppig. Verdoemd door geweld. In eerste instantie dachten ze dat het hun verbeelding was. Het kloppen ging door. De vader vroeg: “Wie is daar?” Het was tante. Toen werden er stemmen gehoord. Veel stemmen. Deze stemmen raakten door elkaar en Inga ging opnieuw met blote voeten naar deze stemmen, wat haar als een meedogenloze gids naar het huis van haar grootmoeder leidde. Er was een auto. Het leek op een busje. Waarschijnlijk dringend. Er liepen mensen rond deze auto. En Inga begreep het. Zij begreep het. En zij ging naar haar oom. En zij vroeg aan haar oom: “Welke?!”

“Allebei!” - antwoordde de oom.

Inga keek en zag de afgehakte benen van haar broer. En toen zag ze andere benen en Inga riep: “Mijn sokken.” En toen voelde Inga dat haar mond vol aarde zat en dat de aarde smaakte alsof je het één keer opeet, dan volgt het op alle andere happen.

Ze lag daar en huilde niet. Ze lag daar en dacht niet na. Het was alsof ze verdwenen was. En toen ze verdween, leek het erop dat anderen haar ook waren vergeten. De volgende dag, in de middag, opende ze haar ogen en zei het opnieuw: “Mijn sokken!” “Ja, je sokken!” antwoordde de oorlog en lachte.

Broer en echtgenoot lagen in één kamer. In de tweede - moeder en Inga. Zij werden de levenden genoemd. Nu Nog. Babusjara Airport ligt in de buurt van Dranda, en toen ze werden gebombardeerd, werden de moeder, Inga en het kleine meisje naar de kelder gebracht, en pas toen

kon worden opgemerkt dat ze nog leefden. Ze verborgen zich voor de gewenste dood door de dwang van hun familieleden. Op een dag viel er vlakbij een bom, waardoor de doodskisten omvielen, en een oom die 's nachts bij de doden was, bevond zich tussen hen in.

En dan was er ook nog het feit dat toen een van de bommen vlakbij het huis ontplofte, Sveta met haar eigen lichaam het levenloze lichaam van haar zoon bedekte. Maar is het leven alleen wat we zien? Er zijn er veel meer en ze zijn verschillend. Misschien is het leven meer een voorstelling dan we denken. Omdat een kind wiens moeder hem tegen een bom beschermt, niet dood kan zijn. Ook al heet het zo en wij denken van niet.

“Waarom?” - vroeg Inga toen - “Waarom zo’n straf?” - “Daarom!” - antwoordde de oorlog en lachte opnieuw.

Op 13 december, de dag van de begrafenis, arriveerde de moeder van Gori op tijd bij haar zoon, die al in de tuin lag. Ze kwam aan en zei: “Ik ben dankbaar en gelukkig. Ik ben dankbaar voor de kans om je aan te kunnen raken. Voor mij is het hetzelfde alsof ik je levend aantrof!”

“Waarom?” - vroeg deze keer de oorlog. Omdat de oorlog deze vreugde niet begreep. Omdat oorlog geen vreugde begrijpt. Vooral als de vreugde zo groot en tragisch is.